

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre... 8 korona
Félévre... 4 „
Negyedévre... 2 „
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Március tizenötödiki ünnepély a Petőfi-szobor előtt.

Az ország szívében, Budapesten, a Dunaparton áll a magyar szabadságharc lantosának ércbe öntött szobra, melyhez március 15-én elzarándokol az ország népe s

pély legszebb része a fővárosban, a Petőfi-szobor előtt volt, ahova a hazafias polgárságon kívül az egyetemi ifjuság, testületek, politikai, pártkörök és a nép ezrei

megünnepli március idusát, melynek fénye és ragyogása nem a külsőségekben nyilatkozik meg, hanem a magyar szívekben honol. Az idei március 15-iki ünne-

vonultak fel. hazafias szólamokban dicsőítvén a szabadság lantosának elévülhetlen érdemeit. Szavalatokban és éneken egyaránt hangzott el a „Talpra magyar“ a szobor előtt.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utcza 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utcza 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Bírák előléptetése.

A magyar igazságügyi kormány Ö felségének március hónap 10-én kelt legfelsőbb elhatározása alapján több mint ezer bírót és királyi ügyészt léptetett elő az igazságügyminiszter. Van tehát öröm a magyar bírói karban, mely régen várja, folyton sürgette helyzetének javítását. Helyénvaló is volt ez, mert az igazságügyi tisztviselő kar csak úgy teljesítheti nehéz munkáját az igazság mérlegelése körül, hogyha anyagi gondoktól teljesen mentes. A magyar igazságszolgáltatási szervezetről elismerte a külföld is, hogy az mintaszerű.

A nemzeti kormány, amidőn az ország felvirágzását, megerősödését célzó intézkedéseinek egész sorozatival lépett a magyar törvényhozás és társadalom elé, nem végzett meddő munkát azzal, hogy az igazság őrökének, a bírásoknak oly anyagi helyzetet teremtett, hogy azok testtel-lélekkel hivatásuknak élhetnek.

Mi hír a külföldön?

Haiti forradalom.

Haiti köztársaságból hónapok óta forrongásról szóló hírek érkeztek. A nép nincs megelégedve a kormányhatalommal s erélyes politikai agitáció folyik a kormány megbuktatására.

A kormány lelke, Deconte tábornok, az új belügyminiszter, aki elhatározta, hogy rendet teremt a köztársaságban s mint jelentik, a rendet rémuralom szervezésével igyekszik helyreállítani. Most állítólagos összeesküvés gyanúja alapján összefogdostatta Port au Prince-ban, a köztársaság fővárosában, a legelőkelőbb ellenzéki politikai vezéreket és kihallgatás nélkül agyonlövötte őket. Számos előkelő polgár a külföldi követségek épületébe menekült, de Deconte tábornok a menekülők kiadatását követeli és azt állítja, hogy az összeesküvés szála az idegen követségek hivatalaiból indultak ki.

Az idegenek élete veszedelemben forog Port au Prince-ben s a követségek jelentései szerint a helyzet rendkívül aggasztó a köztársaságban. A követségek és a külföldiek védelmére Anglia, Franciaország és Németország hadihajókat indítottak Port au Prince felé.

Haiti köztársaság, amely Haiti szigetének nyugati részén terül el, hajdanta francia gyarmat volt. 1804-ben függetlenítette magát s köztársasággá alakult, amelynek legutolsó alkotmánya 1889-ből való. Elnökét két kama-

rás parlamentje hét évre választja. Lakossága harmadfélmillió. Fővárosa Port au Prince 101,000 lakossal. Hadserege 18,916 ember. Hajóhada hat kisebb hajó.

A duna-adriai vasút ügye.

Nenadovics dr. konstantinápolyi szerb követ jegyzéket nyújtott át a portának a Duna-Adria-vasút építése dolgában. A jegyzékhez egy levél van mellékelve, amely azt mondja, hogy a szerb követ tisztelettel átnyújtja a szerb kormány jegyzékét, amelyben koncessziót kér oly vasútvonal tanulmányozására és nyomjelzésére, amely a szerb határon levő Mrdare helységről kiindulva, Prisztina és Prizrend érintésével török területen megy át és az Adriai-tenger partján levő Szan-Giovanni di Medua helységben végződik és egyúttal terjesztessék ki az engedelem e vasútvonalnak a szerb vasúttal való csatlakozásra. A jegyzék behatóan fejti ki, hogy e vasútépítés iránt való kérelem gazdasági megfontolás eredménye, miután Szerbia kényszerítve van, hogy élő állatainak kivételére kikötőt szerezzen magának. A vasútvonal Törökország érdekeit is szolgálni fogja és emelni fogja az Adriai-tenger partján levő török kikötők fontosságát és hasznát.

Az osztrák-magyar hajóraj Spanyolországban.

Az osztrák-magyar hajóraj tisztjeit ugyancsak ünnepezték Madridban. Az ünnepeket befejező lakoma az osztrák-magyar nagykövetségen minap szintén igen fényes volt. Megjelentek: Maura miniszterelnök, a külügyminiszter és neje, a tengerészetügyi miniszter és a királyi palota parancsnoka a feleségével, a tábornoki kar teljes számban, a diplomaták és a katonai attasék. Az asztal rózsaszínű szegfűkkel s a földszíve s a termek is pompáztak a rózsaszínű szegfű ereitől. A lakoma után a diplomáciai kar, élén a nunciussal, a királyhoz ment fogadtatásra, majd a királyi palota egy termében az osztrák-magyar flotta tisztjeit a spanyol tábornoki kar csoportjával együtt lefényképezték. Az osztrák-magyar tiszték késő este tértek vissza Barcelonába, nagy ovációk közt. Barcelonában a közönség még mindig tömegesen látogatja a flotta hajóit.

A belügyminiszter és a munkásegysületek.

Az országos jellegű munkásegysületek helyi szervei megalakulásának bejelentései alkalmával azt tapasztalták, hogy a helyi szervek (különösen az úgynevezett helyi csoportok) ügyrend, ügykezelési szabályzat, házirend stb. elnevezés alatt olyan, állítólag az anyaegyesület közgyűlése részéről megállapított szabályzatokkal vannak ellátva, melyek oly intézkedéseket tartalmaznak, melyek

MAGYAR

Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK • MAGYAROK

SZÖVETKEZETE

legjobb beszerzési forrása

a tagok jogai és kötelességei, különösen a tagok pénzbeli járulékaik, valamint a helyi szervek (befizető helyek, szakosztályok, helyi csoportok) működésének irányítására nézve az alapszabályokban megállapított kereteket túlhaladják. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter e tárgyban a legutóbbi napokban körrendeletet adott ki, amely hangoztatja, hogy az egyesületi szervezkedés természetéből következik, hogy az egyesületi alapszabályoknak rendeltetése éppen az, hogy az illető egyesület tagjainak jogai és kötelességei felől úgy a tagok, mint a tagok érdekei szempontjából szükséges felügyeletet gyakorló hatóságok teljesen tiszta képet nyerjenek. Nyilvánvaló tehát, hogy az anyaegyesület vagy bármely szerve részéről bármiféle elnevezés alatt kiadott oly szabályzat, mely az alapszabályokban megállapított kereteket túlhaladja s a tagokra (például lapjárulék vagy egyéb címen) oly pénzbeli járulékot vet ki, melyről az alapszabályok egyáltalában nem intézkednek, tulajdonképpen teljesen hatálytalan s a tagokat egyáltalán nem kötelezi. A belügyminiszter tehát, tekintettel arra, hogy az országos jellegű munkásegységek alapszabályai a tagoknak kötelességüké teszik azt, hogy az országos egyesület (szövetség) közgyűlése részéről alkotott ügyrendnek is alávéssék magukat és tekintettel arra, hogy ezek az országos egyesületek (szövetségek) valóban adnak ki — ügyrend, ügykezelési szabályzat, házirend stb. elnevezések alatt — külön szabályzatokat, még pedig különösen az úgynevezett helyi csoportok számára, elrendelte, hogy a helyi szervek (befizetőhely, szakosztály, helyi csoport) megalakulásának bejelentése alkalmával bekívántassanak a fönntemlített szabályzatok is s amennyiben ezek az alapszabályokkal összehasonlítva a tagok jogaira és kötelességeire, valamint a helyi szerv működésének irányítására nézve az alapszabályok keretét meghaladó intézkedéseket tartalmaznak, a helyi szerv megalakulásának tudomásulvétele megtagadandó.

Inasvédelem — inasotthon.

Nagyfontosságú, közművelődési és nemzeti szempontból is jelentős mozgalmat indított az Országos Gyermekevédő Liga, amikor szervesen beillesztette programjába az iparosinasi védelem, oktatás és nevelés ügyét. A Liga magáévá tette Mártonffy Márton országos iparoktatási főigazgatónak évek óta hangoztatott nézetét, mely szerint az iparosinasképzés és nevelés ügyét társadalmi kérdéssé kell tenni, mert csak így biztosíthatjuk azt a jó célt, hogy a majdnem 200,000 számottevő serdülő iparosifjúság a magyar nemzeti tőkének majdan értékes munkásává leszen, elhatározta, hogy a központi igazgatóság kebelében inasvédelmi és inasotthon szervező és vezérlő szakosztályt alakít és ezen szervevel országos akciót indít az üdvös cél megvalósítására. A szakosztály alakuló ülését legutóbb tartotta Edelsheim-Gyulai Lipót gr. elnöklété alatt a tagok élénk

részvétele és érdeklődése mellett, akik mindannyian helyeselték a megindított mozgalmat s magukévá tették mindazokat az intézkedéseket, amiket az igazgatóság az ügy érdekében eddig tett. Ezekről Mártonffy M. referált s bemutatta a központi szervezet alapszabályait, továbbá a vidéki választmányok részére készített ügyrendet, amelyek jóváhagyás végett a kormányhoz már felterjesztettek. Körvonalazta a védnökség ügyét, megismertette a nagyváradi, kolozsvári, szegedi eredményes tárgyalásokat, ahol a legközelebbi jövőben szervezve lesznek a tanoncotthonok; a tárgyalások folyamatban vannak Győrött, Debrecenben, Kassán, Pécsen, Pozsonyban, S.-A.-Ujhelyen, Besztercén, Temesváron. Kiválóan örvendetes jelenség az, hogy az iparkamarák, ipartestületek, városi hatóságok, jótékony társulatok s mondhatni az egész magyar társadalom meleg rokonszenvvel sorakozik a munkában. A bizottság tagjai egyhangulag magukévá tették a Mártonffy által előterjesztett egész munkaprogramot és készségüket nyilvánították a legerőteljesebb közremunkálásra. Ha hozzáadjuk ezekhez, hogy Apponyi, valamint Kossuth miniszterek a legmelegebb rokonszenvvel kísérik a mozgalmat és hogy anyagi támogatással is hozzájárulnak a sikerhez, hiszszük, hogy pár év múlva megnyugtatóbb képet fog mutatni Magyarország fiatal iparosnemzedéke.

Március tizenötödike.

A bilincstörő március, a magyar szabadság fölvirradó napjának 60-ik évfordulója alkalmából az egész magyar nemzet ünnepet ült. Fővárosban és vidéken egyaránt ünnepelt a magyar nép. A nemzet vezérei Apponyi, Kossuth, Justh Gyula, Barabás Béla és a többiek egyaránt kiszállottak választókerületeikbe s biztosították a népet arról, hogy az 1848-ban kivívott közszabadságon sérelem a jövőben sem fog esni, a magyar nemzet jogai csorbulást nem fognak szenvedni, a mostani kormány eltökélt szándéka, hogy a magyar gazdasági életbe lelket öntsön, s 10 esztendő lefolyása alatt teljesen előkészítse a független és önálló magyar vámterület minden szükséges kellékeit.

A magyar szabadságharc óta 60 esztendő telt el. Pillanatnyi idő ez csak a nemzetek életében, alig másfél évszázados idő, de elegendő ahhoz, hogy a nép fiainak emlékezetében még a jelentőségtebb események is elmosódjanak. A 48-as idők eseményei azonban 60 év alatt nemhogy elmosódtak volna a magyar nép emlékezetében, hanem elemi erővel tolnak előtérbe manapság is. Kunyhókon, paloták ormain lobogott a nemzeti zászló, a szivekben honfitűz és szertelen lelkesedés, a magyar szabadságharc még életben levő fél-isteneinek az öreg honvédeknek lelkes ünneplése, mindannyi szép és vonzó keretét kölcsönözt az ideai március idusának.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉJÉLELMICZIKKÉT. Hordóbor-értékesítő osztály. ·· Egetett szeszitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ·· ·· Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Uj irányelvek.

A szövetkezeti mozgalom terjedésével, amikor túlestünk az első kezdet nehézségein s az ismeretlenség ködéből mind tisztábban bontakozik ki a szövetkezeti ideál, újabb és újabb alkotások szüksége tárul elénk. Be kell látnunk, hogy mozgalmunkhoz csatlakozva, az indító ok nem mindenkinél az embertársainkon való segítség vágya, az elv, vagy a meggyőződés, hanem a legtöbb esetben az anyagi előnyök kecsegtető kilátása. Az ügy érdeke nem kívánná-e meg, hogy ezeket alaposabban kioktassuk a szövetkezés igazi céljáról és törekvéseiről? Ez a szövetkezeti nevelés feladata. Külföldön, azokban az országokban, ahol a szövetkezeti mozgalom régebbi keletű, a szövetkezeti nevelés, mint óriási hálózat, áldásos hatását a társadalom minden rétegére gyakorolja. Jellegzetes hazája e nevelő rendszernek mégis Anglia. Minden kerület szövetkezeteinek megvan a maga nevelőbizottsága, amelynek feladata az új tagok, a jövő nemzedék és az alkalmazottakkal megismertetni a szövetkezeti elveket és a szövetkezés erkölcsi feladatát. Ennek a nagyfontosságú feladatnak teljesítésére az angol, de más nemzetek fiai is hatalmas segítőtársra találtak a nőkben. Hiszen ki tagadná azt, hogy az anyai ösztönrel együtt megadatott neki a nevelőképesség. Hivatást teljesít tehát a nő, amidőn segítőtársául szegődik férjének és életbelépteti a munkamegosztásnak egyik okos és célszerű módszerét; míg t. i. a szövetkezeti férfiak magukra vállalják a szövetkezetek alakítását, vezetését, egyszóval a szövetkezeti mozgalom üzleti részét, addig a szövetkezeti asszonyok az erkölcsi oldal kidomborításán fáradoznak. Ez a titka annak az óriási átalakító hatásnak, amelyet a szövetkezés úgy gazdasági, mint ethikai téren elért Angliában.

Anglia szőke leányai voltak az elsők, akik tudatára ébredtek annak, hogy a nő hivatása követni férjét a szövetkezet mezejére is. Belátták azt, hogy a fogyasztó szövetkezet csak akkor fejlődhet nagygyá, ha a nő, a család bevásárlója hűségesen felkeresi. Tapasztalva a szövetkezet nyújtotta anyagi hasznot, amely egy-egy pennyt juttatott a ládafiába, tanulmányozni kezdték a szövetkezés történetét. Rájöttek arra, hogy a becsületes rochdalei takácsok, az első szövetkezők, alapszabályaikban kimondták, hogy a szövetkezet tiszta jövedelméből köteles egy bizonyos hányadot nevelési célokra fordítani. Azt is tudták, hogy a meglett embert átfórmálni nem könnyű, még a szövetkezeti elvnek sem, tehát a gyermekeknél kezdik már a dolgot. Így lehet aztán nevelni könnyen lelkes és buzgó szövetkezeti nemzedéket.

Jó tanácsok.

Minden szervezet csak úgy működhet tökéletesen, ha annak valamennyi alkatrésze ismeri és be is tölti a részére megszabott feladatokat. Így van ez a szövetkezeteknél is. Minden egyes tagnak vannak a szövetkezetnél jogai és vannak kötelességei. A jogokkal élni kell, a kötelezettségeknek pedig meg kell felelni. Különösen áll ez azokra, akiket a tagok többségének bizalma szélesebb körű jogokkal ruház fel. Ily szervezet a szövetkezeteknél kettő van, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság. Az előbbinek feladatairól csak nem-

régiben volt alkalmunk szólani, ezúttal a felügyelő-bizottsági tagokat kívánjuk az eddiginél serényebb munkára buzdítani. Mert úgy áll a dolog, hogy igen sok szövetkezetnél a felügyelő-bizottság is csak amolyan papirosos levő intézmény. A felügyelő-bizottsági tagok vajmi sűrűn meg szoktak feledkezni arról, hogy a közgyűlés bizalma őket egy kivételes tisztséggel ruházta fel, amelyet ha lelkiismeretesen nem töltenek be, minden esetleges kárért, hiányért, bajért a törvény értelmében az igazgatósági tagokkal egyetemben felelősek, úgy vagyoniilag, mint erkölcsileg.

A felügyelő-bizottság feladata a törvény értelmében örködni a felett, hogy az igazgatóság mindenben szigorúan a szövetkezeti alapszabályokhoz és a törvényhez tartsa magát. E végből a felügyelő-bizottságnak legalább negyedévenként egyszer, sőt sűrűbben is ülést kell tartania, amikor apróra megvizsgálják a szövetkezet ügykezelését, megrovancsolják a pénztárt, megvizsgálják az árúkézletet, felülvizsgálják a megrendeléseket, meggyőződést szereznek arról, vajon az igazgatóság nem-e ruházta fel kivételes jogokkal a boltost? stb. Ha a felügyelő-bizottság valamely szabálytalanságra jönne rá, a törvény értelmében azonnal köteles rendkívüli közgyűlést összehívni s annak az észlelt dolgokról jelentést tenni. A felügyelő-bizottságnak kötelessége továbbá évente többször átvizsgálni a könyveket s ha azok rendetlenül vannak vezetve, a szabályok betartására utasítást adnak. A felügyelő-bizottság vizsgálja felül az üzletév zártával a mérleg és nyereségszámlát, azt összehasonlíttja a könyvekkel, valamint a folyószámlákkal. Amint látjuk, a felügyelő-bizottsági tagoknak meglehetősen tág hatáskört biztosít ez a törvény és az alapszabály, amire azonban kétségtelenül szükség van. Nem azért, mintha a törvény és az alapszabály már kezdetben bizalmatlan lenne az igazgatósági tagok iránt, hanem inkább azért, mert a szövetkezetek vezetésének oly apró-cseprő részletei vannak, hogy szinte lehetetlen dolog az, miszerint az igazgatóság tagjai egyben-másban ne tévednének. Nélkülözhetetlen dolog tehát, hogy legyen minden szövetkezetnél oly intézmény, amely anélkül, hogy a vezetésbe beleszólása lenne, ellenőrzi az igazgatóság működését s az esetleges hibákra figyelmezteti. Tévedni emberi dolog. A kötelességtudó ember azonban, ha tévedésére rámutatnak, azt helyreigazítják, nem haragszik meg érte, hanem ellenkezőleg, megköszöni a helyreigazítást.

A felügyelő-bizottságnál, épp úgy, mint az igazgatóságnál nem elég azonban az, ha csak egy ember végez minden munkát. Itt is elő szokott fordulni az, hogy egy tag lelkiismeretesen fogja fel kötelességét, míg a többi nem törődik a szövetkezettel. Hogy ebből milyen veszedelem származhatik, arra nem nehéz rájönni. Ha az az illető tag, mondjuk a felügyelő-bizottság elnöke, eltávozik a községből vagy bármily okból megválnak tisztségétől, a szövetkezetek ellenőrzése abban marad. Újból és újból figyelmeztetjük szövetkezeteinket, sohse engedjék meg azt, hogy csak egy ember kezében összpontosuljon akár a vezetés, akár az ellenőrzés. Minden egyes felügyelő-bizottsági tagnak egyforma jogai vannak, egyformán kell tehát mindenkinek a kötelességét teljesíteni. A felügyelő-bizottságok szerepét annyival is inkább fontosnak tartjuk, mert az ő kötelességük a központ időnkint kiküldött ellenőreinek részletes jelentést tenni minden esetleges visszaélésről, vagy mulasztásról. Az ellenőr is csak gyarló ember, annak a szeme sem láthat meg mindent, a felügyelő-bizottságok kötelessége őt támogatni abban, hogy munkájuk minél tökéletesebb legyen. A szövetkezeti tagoknak ajánljuk figyelmébe, hogy amidőn felügyelő-bizottsági helyek betöltéséről

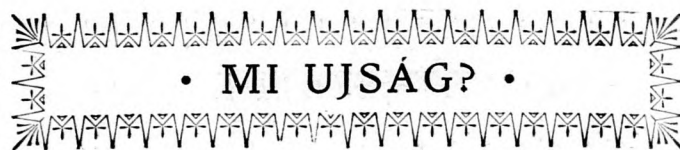
van szó, bizalmukkal mindig olyan embert ajándékozzanak meg, akiről tudják, hogy megbízatásuknak lelkiismeretesen, kötelességtudóan meg fognak felelni. Viszont ha egyik-másik felügyelő-bizottsági tag érzi azt, hogy feladatát nem töltheti be, vagy pedig a szövetkezeti tagok bizalmát inkább csak egyéni hiúsága kielégítésének veszi: álljon inkább félre, adja át helyét másnak. A szövetkezetek a magyar nép anyagi és erkölcsi boldogulásának az előkészítői, a szövetkezeteknél tehát csakis munkás és kötelességtudó emberekre van szükségünk.

Cs. Ö.

Ménlószövetkezetek. A Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület a vármegye amúgy is virágzó lótenyésztésének fejlesztése céljából legutóbb ménlószövetkezetek alakítását határozta el. Ilyen ménlószövetkezet alakult a napokban Nagyatádon gr. Széchenyi Aladár kezdeményezésére, továbbá Görgeteg és Kuntelep községekben. A ménlószövetkezetek célja, társulás útján kiváló minőségű tenyészapaállatok beszerzése. Kilátás van rá, hogy rövid idő múlva Somogy vármegye több községében is alakul ménlóbeszerző szövetkezet.

A svájci rendszer. A fogyasztó szövetkezeteknél használatos svájci ellenőrzési rendszer abból áll, hogy minden vevő az általa eszközölt bevásárlás összegéről ugyanilyen összegről kiállított szelvényeket kap s azokat otthon megőrzi. (Több apró szelvényt utóbb nagyobb összegről szóló szelvényre beválthat.) Ily módon év végén minden tag pontosan tudja, hogy mennyi árút vásárolt a szövetkezetnél, valamint az igazgatóság is könnyen megállapíthatja, hogy a tiszta nyereségből mennyi vásárlási visszatérítést adjon a közgyűlés által megszavazott összegből az illető tagnak. Elmaradnak a bevásárlási könyvecskék megbízhatatlan és hosszadalmas összeadásai. Másik előnye a rendszernek, hogy a boltos mindennap pontosan ellenőrizhető. Ugyanis a pénztáros mindennap záratkor feljegyzi a szelvények számait és másnap este megtekintí, hogy az elmúlt nap alatt hány szelvény fogyott el s ehhez képest kívánja a pénzt a boltostól.

Gyümölcsértékesítés. A magyar gyümölcs kiváló íze és zamata miatt nagy keresletnek örvend a külföldön. Bár termelnénk többet, hogy sokkalta nagyobb tömeg pénz jöjjön be ezen a réven az országba. Csakhogy persze a magyar az okszerű gyümölcskertészkedést még nem igen érti, vagy ha tudja is, sokszor csupa kényelmességből elfeledkezik azokról a szempontokról, melyek az értékesítésnél jelentős szerepet játszanak. A múlt évben tartott kézdivásárhelyi gazdasági egyesület gyümölcskiállításán azon sikerrel járt, hogy külföldi kereskedők 70 vasuti kocsiakománnyal almát vásároltak székely kiscsárdától. Persze a fajta és minőségre a székely nép nem fordított elég figyelmet, ami pedig az áránál észrevehető különbözet. Hogy a bajon segítve legyen, földművelésügyi miniszterünk most azon van, hogy a székely kirendeltség révén gyümölcsértékesítő szövetkezeteket szervezzenek. Meg vagyunk róla győződve, hogy ez a szövetkezeti forma is úgy be fog válni, akárcsak a többi és a székelység talpraállításán szintén jelentékeny arányban munkál közre.

• MI UJSÁG? •

Józsefnap . . . Benedek.

Akármit mond a kalendárium, nekünk magyaroknak a Józsefnap a tavasz kezdete. Aki a tavaszt, virágot szereti, az üdvözli ezt a napot, már a régi hagyományoknál fogva is. Igaz, hogy most már hidegebb a magyar földön is a József napja a természetben, de a magyar ember ekkor kezdi belevetni ekéjét a föld rögébe. És ennek a magyarnak szeretnénk lelkébe vénsi a költő dalát:

Szántó-vető!
Hasítsd barázdád,
Ahol pihennek
Ősapád, anyád!
Ahány rögöt hasítasz

Annyi áldás kél, megláthatod;
Boldog lesz egykor,
Szabad lesz egykor
Kicsiny honod.

Benedek, arról nevezetes, hogy zsákkal hozza a meleget. Hozza, hozza a kisarjadó rügyekre, elveszett reményekre, mint hozta sok éveken át a magyarnak, bár nem volt magyar eredetű szent. Március hajnala, közepe különben is a reményeségek, a gazdaremény édes virradása, legyen aztán a nyár mindnyájunk áldása.

Kossuth Lajos halálának évfordulója. Március huszadikán minden évben gyászöntöst ölt a magyar nép: ekkor van ugyanis nagy Kossuth halálának az évfordulója, melyet kegyelettel ünnepelnek meg szerte a hazában. Az idén is a képviselőház és hazafias testületek koszorúkat hejyeztek a magyar nép édesapjának sírhalmára.

Nagy idők tanúja. Március 10-én temették el a nyitrai megyei Negyeden Sándor Gábor volt 48—49-es honvédet, aki különösen azzal tette emlékezetessé nevét, hogy a világsi fegyverletétel után harmadmagával, lóval és teljes fegyverzettel jött haza Negyedre. Ő volt a kis csapat vezetője. Midőn sok kerülő után hazaértek, már akkor a németek bevonultak Negyedre és röviddel hazaérkezése után elfogták és besorozták az osztrák hadseregbe. Kilenc évi sulyos szolgálat után Olaszországból került haza. Fegyvereit a községhezánál őrzik: egy kard, karabély és egy kengyelvas. Temetése nagy részvéttel ment végbe.

Véres márciusi ünnep. Gömörmegye Lubény nevű községében folyó hó 15-én a vendéglőben több horvát magnéziagyári bányamunkás találkozott a falu ünnepelő lakóival. Ivás közben összeszólköztek a horvátok a magyarokkal s Mihócsik Márton lubényi lakos Prpits J. horvát munkást civakodás közben hasba szúrta. A munkást — ki négy gyermek atyja — haldokolva szállították be Rimaszombatra a megyei kórházba. Az általános zűrzavar és dulakodás közben egyik horvát munkás Sloszjár János lubényi lakost oldalba szúrta. A nyomozás megindult.

Az új temesi főispán beiktatása. Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, Temes megye új főispánja hétfőn délután érkezett meg Temesvárra. A pályaudvaron előkelő közönség élén Telbisz Károly polgármester üdvözölte a főispánt, akit hosszú kocsisor kísért a fellobogózott utcákon a vármegye házára, ahol Ferenczy Sándor alispán üdvözölte. Ezután a tisztviselők tisztelegtek, akiket a főispán jóakarataról biztosított. Este fáklásmenet volt

s a közönség nevében Jakabffy Pál ítélőtáblai titkár üdvözölte Hertelendyt. Ezt követőleg díszelőadás volt a színházban. A főispáni installáció a megyén s a város házában kedden volt.

Kossuth Lajos-emléktábla. Miklósfalva közönsége március 15-én kegyeletes ünneppel áldozott a nagy idők emlékének. A község ugyanis emléktáblával jelölte meg azt a házat, amelyben Kossuth Lajos és a honvédelmi bizottmány tagjai 1848 októberében tartózkodtak és ezt az emléktáblát leplezték le. Az ünnepi beszédet Batthyány Tivadar gróf mondotta német nyelven. Beszéde végén az emléktábláról lehullt a lepel és látható lett a fölírás, amely a következő:

Ezen plébániaépületben 1848. évi október hó 9-től október 23-ig Kossuth Lajos kormányzósága alatt a honvédelmi bizottmány tartózkodott és 1848 október 28-án délután négy órától éjfélig több országgyűlési képviselő és mágnás, valamint Teleki, Moga és Holsch tábornokok jelenlétében tanácskoztak s elhatározták, hogy Ausztria határát átlépve, segítségére mennek a bécsi fölkelő polgároknak, diákoknak és munkásnépnek. Állította Miklósfalu hazafias közönsége, 1908 március hónap 15-én.

A község nevében Falk Lőrinc bíró koszorúzta meg az emléktáblát, amelynek a gondozását Halmosy István plébános vállalta magára. Az ünnepély után a vendégek tiszteletére díszbéd volt.

A pestmegyei földrengés. A magyar királyi meteorológiai intézet a következő jelentést adta ki: A pestmegyei földrengés vasárnap este $\frac{3}{4}$ óra tájban érezhető volt a monori, nagykáta, gödöllői és az alsó-dabasi járásokban. Legerősebb volt a földrengés azon a vidéken, amely 1906 augusztus 12-én is földrengés helye volt: Kóka vidéke. Ott mennyezetek is megrepedtek, valamint délen Irsán is, hol ugyancsak falrepedések támadtak. A tüneményt általában erős földalatti moraj kísérte. Üllőn a falakról még a tükrök is leestek. A rengés területének határai: délen Cegléd, keleten Nagykáta, északon Aszód és nyugaton Rákos környéke. A meteorológiai intézet igazgatósága azzal a kérelemmel fordul a közönséghez, hogy szíveskedjék esetleges megfigyeléseit az intézettel közölni. Nyomtatványokkal az intézet szívesen szolgál (Budapest, II., Fő-utca 6.)

Egy régi ujságíró halála. A hét elején meghalt Németh Ignác író. Az elhunyt a hatvanas években került Somogy megyéből a fővárosba s csakhamar egyike lett az akkori fejlődő irodalmunk kedvelt novellairóinak. A koronázás után a miniszterelnöki sajtóirodába került, ahol jelentékeny szerepet vitt a közélet irányításában. Mint miniszteri titkár sem lett hűtelen az írói tollhoz s elbeszélései, korrajzai sűrűn jelentek meg a lapokban és naptárakban. De a remények, amelyeket barátai pályájához fűztek, nem váltak be. Németh Ignác, szárnyaszegetten, lassankint visszavonult minden irodalmi munkásságtól és nyugodtan tűrte a sors csapásait. Legutóbb a pénzügyminisztériumnak volt szerény javadalmazású tisztviselője, míg végre a halál megszabadította az élet terhétől. Halálát felesége, született Balassa Ilona úrnő gyászolja.

Sok a korcsma és a vendéglő. A budapesti vendéglős-ipartestület és a szabadkai szállások, vendéglősök és korcsmárosok egyesületének küldöttsége tisztegett a héten a képviselőházban Wekerle Sándor miniszterelnöknél, Hock János képviselő vezetésével. A küldöttség szószólója, Szücs Béla, a budapesti vendéglős-ipartestület elnöke volt, aki arra kérte a minisz-

terelnököt, hogy a vendéglős-ipart képesítéshez kösse és ne adjon több engedelmet bizonyos szabályrendeletek értelmében, hogy ily módon megakadályozzák a vendéglőknek és korcsmáknak rohamos szaporodását. Wekerle Sándor miniszterelnök kijelentette, hogy ezt a kérdést nem lehet incidentaliter elintézni. A kérdés tanulmány tárgya a minisztériumban és az erre vonatkozó javaslatok remélhetően minden jogos igényt ki fognak elégíteni és minden visszaélést megszüntetnek.

Borzalom egy égő házban. Londonban a szegény negyed egyik házában felrobbant egy kályha, tűz támadt tőle, mely elharapódzott az emeletekre is. A lakók rémülten menekültek a lángtengerből, a második emeleten azonban benrekedt egy asszony három gyermekével. Az asszony félőrülten állt az emelet egyik ablakában. Az óriási tömegben összeverődött közönség izgatottan kiáltozott feléje:

— Dobja le a gyermekeit és ugorjon le!

A szegény asszony szót fogadott s csakugyan ledobta egyik gyermekét, ámde nagy izgatottságában ez olyan rosszul sikerült, hogy a gyermek a lángokba esett. Második gyermekét már kijebb dobta, de az se esett az utcára, hanem éppen a kerítés rácsára, amely a szerencsétlen teremtést fölnyársalta. A közönségen leírhatatlan izgalom vett erőt, sokan elájultak, mások rémülten kiabáltak, hogy kijebb dobja a harmadik gyermekét. A harmadik gyermek már a közönség közé esett, a mely föl is fogta, majd ő maga ugrott le a mélységbe. Az ugrásból kifolyólag nem is történt semmi baja, de a szerencsétlen asszony a kiállott izgalom következtében megőrült.

Evangelikus fiókegyház Szatmáron. A Szatmárott lakó mintegy négyszáz evangelikus a minap tartott népes közgyűlésen kimondta a szatmári ágostai evangelikus fiókegyház megalakítását. A közgyűlést istentisztelet és úrvacsora előzte meg. A közgyűlés megalkotta a fiókegyház szervezetét, megválasztotta hivatalnokait, egyúttal pedig kimondta, hogy ezután havonta tartanak istentiszteletet, kétvenként pedig konfirmációt. Az első konfirmációt már az idén pünkösdkor tartják. A vallástanítás kérdésének mielőbb való megoldása érdekében is történt intézkedés.

Gyógynövénygyűjtés a hegyvidéken. Darányi földművelésügyi miniszter még a múlt évben szakértőt küldött a hegyvidékre, ki a népet a legértékesebb gyógy- és kereskedelmi növények felismerésére, összegyűjtésére és szárításának módjára, nemkülönben annak minél előnyösebb értékesítésére kitanítsa. Már az első évben a hegyvidéki kirendeltség területén *kilencvenegy* község lakossága foglalkozott gyógynövénygyűjtéssel. Érdekes adat, hogy a hegyvidéken *harminchat és félezer* kgr. gyógynövényt szedtek össze és ebből a nép hatezer-hétszázharminckét korona jövedelemhez jutott. Az idei téli kurzusokon kiterjedt módon törekedtek a hegyvidéki lakosságot a gyógynövénygyűjtésre — különösen a múlt évben — serkenteni és vele annak ismereteit közölni. Az érdeklődésből következőleg, ebben az évben különösen Amerikát fogjuk ellátni nagymennyiségű gyógynövényvel. Hogy ez akció minél intenzívebb lehessen, a hegyvidéki kirendeltség előterjesztésére *Darányi* földművelésügyi miniszter szárítókamrák berendeztetését határozta el, továbbá, hogy a nép gyűjtése minél előnyösebb áron kerüljön piaci forgalomba, főleg a külföldi kivitelre való tekintettel a gyógynövények csomagolásához értő előmunkások alkalmazásáról is gondoskodott.

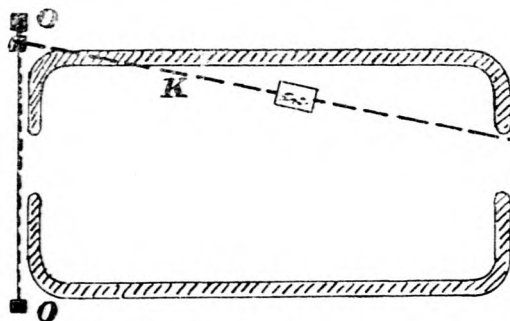

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Egyszerű függő vasút a trágya könnyű kiszállítására az istállóból.

Az alábbi egyszerű és olcsó berendezés által — melyet esetleg mindenki házilag is elkészíthet — a trágya kihordása az istállóból nagyon megkönnyíthető.

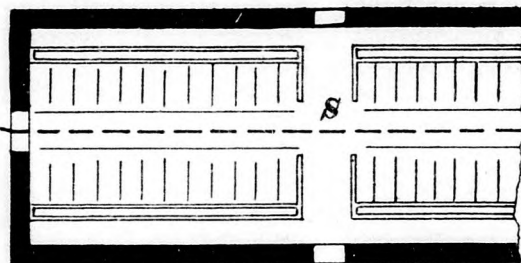
Mint első képünk mutatja, az istállóban a trágyafolyosó felett mintegy 2 méter magasságban egy sodronykötelet (S—K) feszítünk s azt úgy minden 8—10 méterre alátámasztjuk, illetve a padláson felfüggesztjük.

ható s kézbe vehető, a megállásnál azonban leereszthető legyen.

Ha a kocsi a trágyatelepre került, akkor a lerakás úgyszólván önmagától történik, mert ha az N szöveget kihúzzuk, a targonca azonnal féloldalt billen s a trágya lecsuszik. A lerakás mindig azon a helyen történhetik, ahol akarjuk, mert az S—K kötélet megfelelő elhúzásával a targonca a telep minden pontját eléri. Ahol — mint az ábrában — a telep túlhosszú s a vezető sodronyt a telt targonca erősen áthajlítani, ott vagy a nehezéket kötjük le a földbe vert karókhöz, vagy a köteleket csomózzuk fent az áthajlásnál a másikhoz. K—k.

Olvasóinktól hozzánk beérkező közérdekű kérdésekre — a kérdés közlésével — itt adjuk

Függővasút a trágya kihordására.

Egy másik sodronykötelet keresztben az előbbi irányára a trágyatelep túlsó végén látunk (O—O), amely szintén 2 méter magasságban a földbe ásott két oszlop között van kifeszítve. Az első sodronynak az istállóból kijövő vége áthaladva a trágyatelepen, ráfekszik az O—O huzalra. Lecsüngő végére egy vagy több kő van kötve olyformán, hogy a súly a sodronyt kifeszítve tartsa még akkor is, ha a trágyával telt függő targonca súlya az S—K huzalt lehúzni akarja. Ez képezi az egész vasuti berendezést.

Maga a „függő kocsi“ is nagyon egyszerű s könnyen elkészíthető.

A kötélen két mély kivájtú vascsiga fut és egy fateretet hord a mellékelt ábra mintájára. A keret alján egy deszkából összevert lap fekszik oly módon, hogy középtengelye körül jobbra és balra felbillenthető. Vízszintes állásában az M lécz, illetve az N szög rögzíti. A keret készítésénél lehetőleg arra kell törekednünk, hogy a trágyával megrakott függő targonca súlypontja éppen a kötélet alá essék. Ha ezt jól eltaláltuk s a trágyát is egyenletesen raktuk fel, akkor a targonca szépen függve marad s nem billen oldalt. Különben az sem nagy baj, ha a kiegyensúlyozás nem sikerülne, mert a kocsi mindig csak balra dőlhet s lefordulás ellen meggátolhatja a targonca aljára szegezett s az ábrában bepontozott rövid faláb. Aki a megrakott kocsit kitolja, az a deszkalapot kissé jobbra billenti, miáltal a faláb feljebb kerül s nem érinti a padlót.

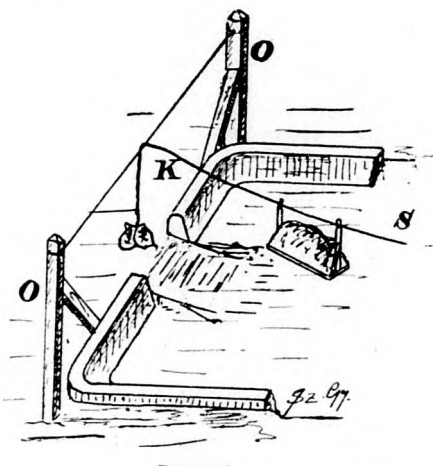
Még jobb ha egy csuklós vaspánttal erősítjük a deszkalap aljára vagy egy erősebb szöggel a deszka oldalára olyformán, hogy a kitolásnál a láb felforgat-

meg a feleletet. Bármily irányú kérdésre vonatkozólag szerkesztőségünk mindenkor készséggel adja meg a szakszerű választ.

Közérdekű gazdasági kérdésekben a gazdasági rovat megfelelő helyén, másirányú dolgokban pedig a szerkesztői üzenetek rovatában válaszolunk.

Rovatvezető.

Lóherevetés. Kérdés. Szeretnék 100 hold lóherét az idén vetni: elvettem őszi búzát, rozsot és árpát

55. ábra. Függővasút a trágyatelepen.

tavaszzal elvetek majd sörárpát és zabot; kérném b. tanácsát, hogy mely gabona közé vessem el a lóherét? Megjegyzem, hogy a talaj nálam kevésbé és jobban kötött. D. M.

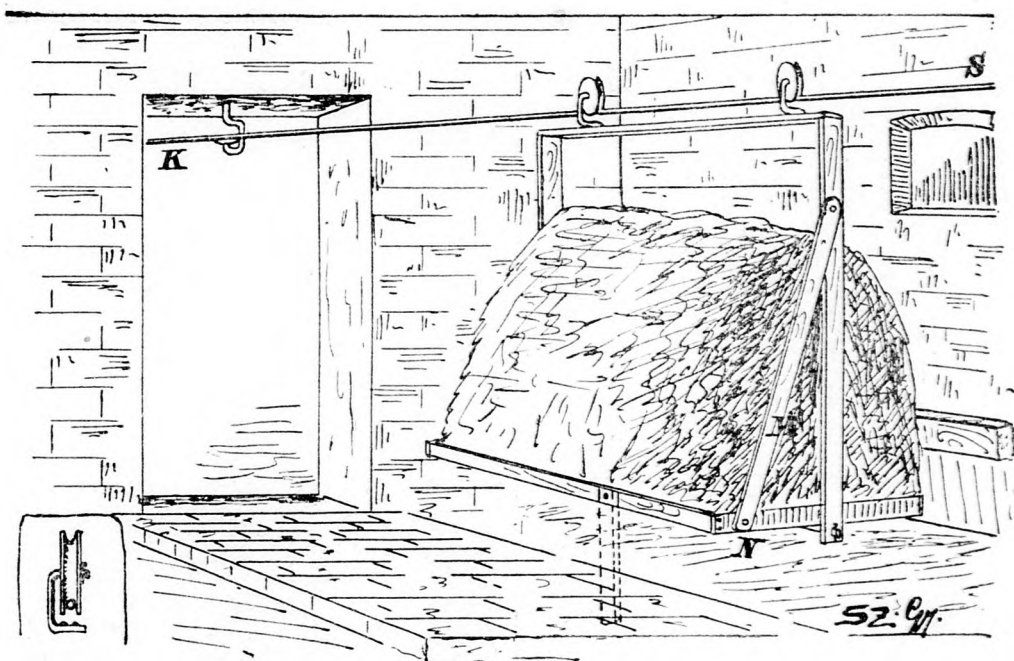
Felelet. A kérdésben felvetett valamennyi kalászos a lóhere védőnövényéül szolgálhat, csak az a kérdés, melyik jobb s melyik rosszabb.

1. *Őszi kalászosok mint védőnövények.* Ha az őszi kalászosok nem bokrosodtak meg erősen, vagyis ha viszonylag gyengén telettek át (mint sok helyütt ez idén), akkor egészen jól felhasználhatók védőnövényekül. A sorrend szerint legjobb a korán lekerülő árpa, ezt követi a ritkábban megdülő s a talajból kevesebb vizet elvonó rozs s legutolsó helyen áll a buza. Ne felejtjük el azonban, hogy az ősziak alá vetett lóhere már meg lehetőségen összetömődött földbe kerül s már ezen szempontból is kedvezőtlenebb körülmények közé kerül, mint a tavasziakkal vetett s jól megmunkált, porhanyó földbe kerülő here. Ezzel nem mondom azt, hogy az őszi alávetett here nem sikerül (hiszen ezt a gyakorlatból vett ezer példa megcáfolja), hanem több esetlegességnek van kitéve. Ha már a talaj összetételét vesszük alapul, akkor a természetől fogva kevésbé kötött föld jobban megfelel az ősziak alá való herevetésnek, mint a kötöttebb, ahol a közvetlen talajelőkészítéssel inkább a tavasziak felelnek meg.

2. *Tavaszi kalászosok mint védőnövények.* Előbb

ben hány palánta helyezendő el? Hol, melyik vidéken fogadhatnák ehhez értő munkást fel? Kendert is természetni szándékozom, alj földbe mennyi mag kell kat. holdjába, mennyibe kerülhet annak munkáltatása és legjobb esetben milyen jövedelmet hozhat? R. J.

Felelet. A káposzta szántóföldi termesztésére nézve megjegyzem, hogy megfelelő viszonyok között termesztése igen jövedelmező lehet, melyek közül az egyik főfeltételt a mélyrétegű, erőteljes közepkötöttségű, humózus, üde fekvésű föld képezi. A káposztából kat. holdanként 12—14,000 fejre számíthatunk s a jövedelmezőség az eladott káposzta ára szerint nagy ingadozásoknak van alávetve, amennyiben 100 darabonként 2:40 korona és 7 korona között kelhet el. Kérdéstevőnek vidékén különben sok káposztát természetnek, pl. a Nyírségben és Földes vidékén az ú. n. káposztás kertekben. A munkáltatás költségei a munkáviszonyok szerint igen eltérők lehetnek. Alapul kell venni, hogy a káposztából előbb palántát kell nevelni, ezt a dohányhoz hasonlóan elültetni (50—70 cm.-es kötésben), a

A függő trágyaköcsi szerkezete.

mondott okok figyelembevételével a tavaszi kalászosok jobb védőnövények, mint az ősziak. Az árpa és zab közül az árpa feltétlenül a legjobb és mert Torontálban „igazi” sörárpáról úgy sem lehet szó, ennek használatát ajánlom. A zab alá vetett lóhere is gyakran sikerül, de azért mégis legrosszabb védőnövénye, mert későn kerül le a földről, jobb földeken könnyen megdül, erős sásos leveleivel nagyon beárnyékolja a herét s ami a földolog, az összes kalászosok között a talajból legtöbb vizet von el, ami különösen szárazabb klíma alatt igen fontos. Tavaszi kalászossal vetve a herét, feltétlenül azt a vetési módot ajánlom, mely szerint a heremag a kalászos maggal jól összekeverve, egyszerre vetették el a géppel. Aki egyszer ezt az eljárást kipróbálta, többé nem hagyta abba. K. K.

Káposzta- és kendertermesztés. *Kérdés.* Kétéves gyeptörésem 15 kat. hold, rábeszélnek, hogy káposztát természetnek benne, mivel alj föld, de vízmentes; kérdem, érdemes-e ezzel foglalkozni, ha igen, mennyi jövedelmet adhat kat. holdja, mennyibe kerülhet a munkáltatás és hol lehet azt értékesíteni és egy □-ól terület-

hiányzó helyeket foltozni, két kapálás és egy töltögetésben részesíteni, kiszedetni s megtisztítani stb. A Nyírségben és Földes vidékén leginkább kistermesztők foglalkoznak termesztésével s ajánlanám előbb a természetni eljárás tanulmányozását s csak azután belemenni nagyobbarányú termesztésébe. 1 kat. hold beültetéséhez körülbelül 14—16,000 palántára kell számítani.

A kender termesztésénél, a bolognai kenderből (mely nálunk a legjobban vált be) 35—40 kg. magot kell k. holdanként számítani. Száraz kóros kenderből 30—45 kg. között ingadozhat a k. holdankénti termés, melynek 100 kg.-ját 4 koronával eladva, a nyers jövedelem 120—180 korona. Az összes termelési költség 60—100 koronát tehet ki. Megjegyzem azonban, ha kendert akar természetni, előbb valamely kenderkikészítő-gyárral kell megállapodásra jutnia. Ilyenek ott a közeiben: Kenderkikészítő-gyár Komádi (Biharmegye), Rétközi kendergyár Nagysziget, u. p. Nagyhálsz (Szabolcsm.), Kenderkikészítőtelep Börvely (Szatmárm.). K. K.

MULATTATÓ

Sötét éjjel.

Irta: Sziklai János.

Élfélre jár az idő. Borult az ég; árnyéktalan merednek a kopaszodó fák csillagtalan éjszakába.

Gyöngye nyikorgással nyílik a temető deszkakapuja. Kilép egy alacsony, szikár asszony. Nagykendője féloldala csúsza kívánczik le a válláról. Fél szárnya alatt rejteget valamit.

Az asszony zihálva megáll. Visszapillant egyszer, kétszer, még egyszer. Azután hátat fordítva Pálos falunak, neki iramodik nehézkes, de sietős lépésekkel az országútnak, amely Dombiratos felé visz.

Elmegy a kis erdő mellett. Már nehezebben viszi a lába. Fogytán a lélekzete. Fújtat a tüdeje, párája is látszanék a hús őszi levegőben, ha egy kis fény viccsanna a tájékára.

A fáktól nem látja azt a két alakot, akik gyanakodva figyelik a futásig már nem bíró sietését.

Kopp, kopp; hangzik mögötte két pár patkós férfiláb. Megijed. Nem pillant hátra, a sötétségben úgy sem látná, ki az. Ember-e valóban, vagy kísértet; a temető bosszús lelke.

Rémülten sikolt. Erős marok kapaszkodik a vállába. Szent atyám, a kísértet!

— Ugy-e, hogy nem tiszta a lelkiismerete kendnek. Azért lát bennünket kísértetnek! Kicsoda kend? Honnan jön? — Hová megy? Mit visz?

Szinte zuhog a két csendőr kérdése. Mert őrzáraton vannak. Gyanús volt a zihálva siető asszony különös terhével.

Az asszony nem bír felelni. Nem is mer. Vacog a foga.

A csendőrök megvizitálják.

— Hát ebben sántikálunk? Mars vissza! Előre.

Az asszonynak elhal a lába. Úgy kell vonszolniok az úton, egészen a szolgabírói hivatalig. Ott most nincs egy lélek sem. De a tömlőcül szolgáló kis szobának kulcsa ott van az egyik csendőrnél. Bezárják az asszonyt s magára hagyják. Majd reggel végez vele a főszolgabíró.

Mikor magára marad a rongyos ruháju asszony, felolvad a dermedtsége. Kiáltani nem mer, csak fuldokolva zokog, nyög, rángatózik. Belekezd százszor az imádságba, félbeszakad ez minden percben. Egészen reggelig.

Ekkor odaviszik a csendőrök a főszolgabíró elé. Az majd elintézi, hová küldje tovább a törvény útján. Bevádolják, hogy megrabolta a temetőt. Egy korhadat koporsót találtak a kendője alatt; benne egy gyermek csontváza. Bizonyosan rejtelmes büntett nyomát akarta megsemmisíteni. Tessék megindítani a vizsgálatot.

Az asszonyba visszatér a meleg vér. Sírva fakad. Könnyeivel megtermékenyül a bátorsága.

— Nem igaz; nem raboltam. Csak azt vittem el, ami az enyém. Mert el akarták tőlem venni örökre. A gyermekemet! A kis leányomat. A lelkét elvitte az Isten; az emberek meg akartak fosztani földi maradványától. A törvény. Hát ez is törvény? Még a halottját is elveheti a szegény embertől, nemcsak az élelmét, a kunyhóját, a ruháját, a munkáját?

Szánakozva hallgatja a főszolgabíró.

— Pálosi vagyok. Egy kis leányom volt mindössze. Alig volt hat éves, amikor meghalt. Nem telt bele egy esztendő. Özvegyen maradtam. Az uram sokáig betegkedett; nemhogy keresett volna, hanem a mi kis jószágunk volt, az is ráment a tartására, meg a hosszas betegségére. Egy szál ingben, szoknyában tettek ki az útra a házikómból. Ellicitálták mindenemet az adósságunk fejében. A falumhoz csak a szomorúság kötött, ha kibírtam volna a fájdalmat, nem birkózhattam volna meg a nyomorúsággal. A városban is nehéz a sorsa a koldusnak; falun jobb, ha felkötöi magát, ha van rá kemény szíve, mert úgylis éhen kell vesznie. Meg talán még rettenetesebb, ha a jóismerősök kilúgozzák hányi-veti szavukkal az ember lelkéből a szemérmét is. Hát nem elég, hogy feltöri a koldus a markát az idegen kilincsen, még a szívet is zuzzák? A pokolban nem lehet rosszabb sora az elkárhozottaknak, mint a saját atyafiai közt annak, aki irgalmasságra szorul. Így voltam én is. Nem akartam én koldulni. Munkát kerestem. Nem adhattak. Elmentem a városba, beálltam cselédnek. Maradt még olyan adósságom egy kevés, amit becsületszóra adtak. A béreimből fizetgettem apránként. A nyomorúság nagyon megviselt; egyszer ágyam estem. Be kellett mennem a kórházba. Ott talpra állítottak, de amikor kijöttem, megint csak úgy álltam, mint az ujjam. Nem értik a tekintetes urak, hogy mi az. Szegény asszony voltam, de én sem értettem addig, hogy a koldusságnál is van gyötrőbb szegénység. Most tudtam.

A szegény asszony nagyot lélezett, hogy egy kis erőt gyűjthessen a tüdeje a nagyobb panaszra.

— Egy ismerőssel találkoztam. Elujságolta, mi történik itthon. Kést szúrt vele a szívembe. Elmondta, hogy vasutat építenek mifelénk s a vasutat nekik vizszi a temetőnek. Jaj, csak nem? De úgy van; bizonykodott. A község már kinézte az új temető telkét. Fél év alatt oda kell vinni mindenkinek a halottját; akiket nem vihetnek el, azoknak a csontjait eltemetik egy nagy gödörbe. Jézusom, ne hagyj el! Akkor mi lesz az én halottaimmal? . . . Nem hagyott békét a szívem, neki vágtam az útnak gyalog. Egy-egy jó ember adott enivalót; éjjelre elhúzódtam valami kazal mögé. Így jutottam el fázva, sanyarogva Pálosra. Egyenesen a bíróhoz. Az elküldött a jegyzőhöz. Alighogy szóba állt velem. Nem segíthet a dolgon, mondta. Fizessek két pengőt, akkor adnak új sírt, különben összeteszik a többiekkel az enyémet is. Honnan vegyek én annyi pénzt, amikor egy fillért sem hozhattam magammal? Azt sem tudom, hogyan kerülök vissza. . . . Mindegy. Nem engedett. . . . Hát, gondoltam, az uramat eltemettetik az ő atyafiai. Meg azzal a nagy koporsóval nem bánnak el olyan könnyen. . . . De a kis leányomat ne dobják abba a gödörbe! Éjjel kilopóztam a temetőbe, kiástam. Ez az egész bűnöm.

— De hát mit akart kend csinálni azzal a holttesttel?

— Magammal akarom vinni.

— De hiszen az nem lehet.

— Mikor az enyém a halott!

— A halottnak a temetőben a helye. Máshol sem temetnék el különben, ha nem vehet neki helyet.

— Hát ott tartom magamnál. A ládámban — ma-
kacsodott tovább az asszony. Az az én jussom. Egyet-
len jussom. Miféle törvény veheti el tőlem?

A főszolgabíró meg is indult és mosolygott is magá-
ban. Szegény szerencsétlennek semmi fogalma sincs a
jogról, törvényről.

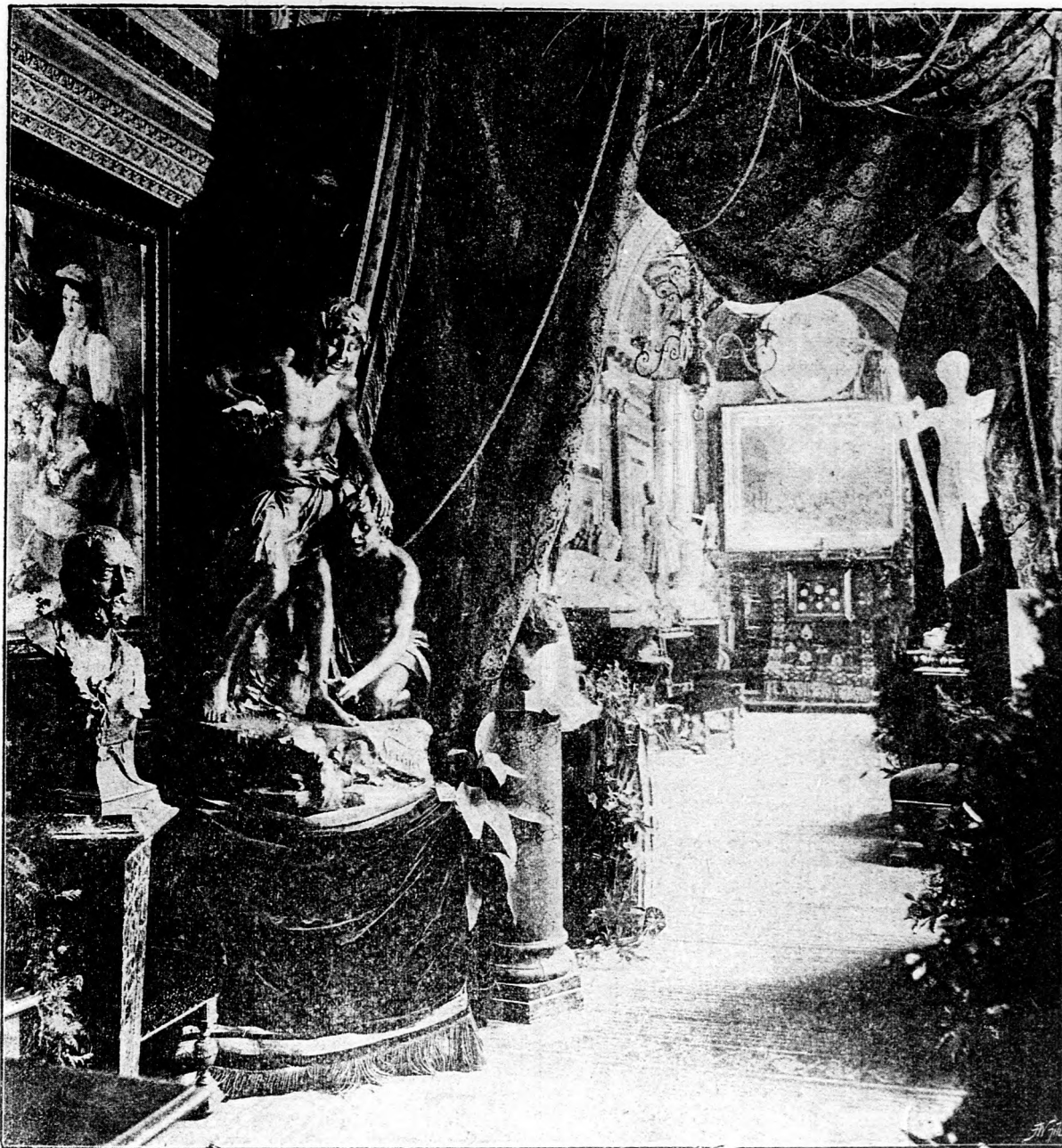
— No majd teszünk valamit. Menjen addig az én
konyhámba. Ott meleg van. A feleségem ad enni is.
Menjen.

— Hiszen ha muszáj, lesz. A szegények kasszájából.
— No hát azt előbb is megtehették volna. Isten
áldja meg!

— Hát csak jöjjön az az asszony.

És a bíró hazament dohogva, hogy a főszolgabíró
ilyen semmiségért befárasztotta. Azt hiszi, a falun is
csak úgy lopják az időt, mint a hivatalban.

Az asszony pedig ment utána, kendeje alatt a kis
koporsóval, alázatosan, könnyes szemmel.

A Múcsarnokban.

Kiüzent Pálosra az előljárásnak. Jöjjön a bíró rögtön.
Bejött. De morgott az egész úton. Mit akar már meg
vele az a szolgabíró. Köszöni az olyan tisztséget, hogy
örökösen háborgatják, zaklatják.

— Annak a szegény asszonynak, mint anyának, igaz
van: mondta a bírónak a főszolgabíró. De a törvény
büntetést szab rá. Kihágást követett el. Jó, én megbün-
tetem, de ki is fizetem érte a két koronát. Mert rajta
semmit sem vehetek meg. Bezárni embertelenség lenne.
Hanem a gyermeke tetemének adjon helyet a község.
Muszáj. Értette bíró uram?

Nimród szobra.

Somogyi Ede „Emlékezzünk régiekről” című leg-
újabb könyvében érdekes részleteket olvasunk a csodás,
nagy Ninivének fölfedezéséről. 1846 februárban fedezte
föl Layard, a híres angol tudós a nimrudi palotaépü-
letek legrégebbikét, teli gyönyörűen megőrzött s a tűz
által meg nem rongált szoborművel. Az érdekesítő
epizódokban gazdag munkát Layard drámai élénksé-
ggel írja le:

„Az ezt a fölfedezést követő reggelen ellovagoltam

Abd-er-Rámán sejk táborába s éppen vissza akartam térni a dombhoz, amikor két arab ember óriás sebességgel felém nyargalt. Amikor közelembre érkeztek, megállottak.

— Siess, ó bég — mondta egyikük — siess oda az ásó emberekhez, mert megtalálták Nimrudot. Vallah, csodát jelentünk neked, de szó szerint igaz! A saját szemünkkel láttuk! Csak egy Isten van és Mohammed az ő prófétája!

Az arabok ezután semmi egyebet nem mondva, sátraik irányában ellovagoltak. Elmentem a romokhoz s ott találtam a munkásokat egymásra rakott kosarak és köpönyegek mellett. A vad hozzám sietett és az esemény megünneplésére ajándékot kért tőlem; eközben az arabok a sebtiben készített burkolatot lehányták és csakhamar megpillantottam egy óriás emberi fejet, amely az ama vidéken található alabástromból készült. Egy emberi testnek csak felső részét ásták ki, a többi része még benn volt a földben. Azonnal láttam, hogy ez a fej egy szárnyas oroszláné, vagy bikáé lehetett, hasonló azokhoz, a melyeket Korszabádban és Perzepoliszban találtak. Bámulatosan jól volt megtartva. Kifejezése nyugodt, de fenséges volt s az arcvonások körvonalai a művészetnek oly ismeretét árulták el, amelyet ilyen ősrégi idők műveitől alig lehetett volna várni. A fejen három szarv volt s eltérően az Assziriában eddig talált emberfejú bikáktól, fent ki volt kerekítve és díszítés nélkül szűkölködött. Nem is csodálkoztam azon, hogy az arabokat ez a jelenség annyira megijesztette. Nem is kellett valami nagy képzelőtehetség ahhoz, hogy a legfurcsább fantáziák támadjanak.

Ez az óriás fej, amelyet a nagy kor meghalványított, amint így egyszerre kimagasodott a föld belsejéből, ama borzalmas lények egyikéé lehetett, amelyek a vidék hagyományai szerint lassan szállnak föl a föld alul s rémületet terjesztve jelennek meg a halandók előtt. Amikor az egyik munkás először meglátta ezt a szörnyeteget, messzire elhajtotta kosarát s elszaladt, egészen Moszulig meg sem állva. Ez a hír nagyon kellemetlenül érintett, mert előre láttam következményeit. Miközben magam ügyeltem a szoborművön levő föld eltávolítására s megparancsoltam, hogy az ásást folytassák, közeledő lovasok lármáját hallottam és csakhamar megjelent Abd-er-Rámán törzsének felével. Mikor ugyanis a két arab ember a sátrakat elérte, valamennyien lóra ültek s ellovagoltak a dombhoz, hogy maguk győződjenek meg a megfoghatatlan hír valóságáról. Amint a fejet meglátták, valamennyien egyszerre fölkiáltottak: — Nincs Istenen kívül Isten és Mohammed az ő prófétája!

Csak nehezen tudtam a sejket rávenni, hogy lemenjen az árokba s meggyőződjkék, hogy a kép, melyet látott, kőből való.

— Ez nem emberi kéz műve, — kiáltott föl — hanem ama hitetlen óriásoké, akikről a próféta, béke legyen vele, azt mondta, hogy nagyobbak voltak a legmagasabb datolyafáknál; ez ama bálványok egyike, amelyeket Noé, béke legyen vele, az özönvíz előtt megátkozott.

Layard ezután leírja a fölfedezés tiszteletére rendezett ünnepet s így folytatja:

„A megrémült arab által az óriás fejről Moszulba vitt hír, miként várható volt, némi izgatottságot keltett a lakosok közt. Mindenki, akivel találkozott, azt mondta, hogy Nimrud megjelent. A hír csakhamar eljutott a kádihoz, aki azonnal összehívta a muftit és az ulemákat, hogy erről a váratlan eseményről tanácskozzanak. Azután elmentek a kormányzóhoz és a város muzulmán lakosságának nevében tiltakoztak az ásás

folytatása ellen, amely annyira megsértette a Korán törvényeit. A kádinak nem volt világos fogalma arról, vajjon a hatalmas vadásznak csontjait vagy csak a képét hozták-e napvilágra és Izmail basa sem tudott határozottan visszaemlékezni, vajjon Nimrud igazhitű próféta, vagy hitetlen ember volt-e. Némileg érthetetlen üzenetet kaptam tehát ő excellenciájától, a melylyel azt akarta elérni, hogy a maradványokkal tisztességesen bánjak és hogy ne zavarjam őket tovább; azt kívánta továbbá, hogy az ásást azonnal hagyjam abba s tanácskozzam vele róla.“

Layard azonban éppen nem hagyta abba a munkát s miután a brit befolyás fermánt eszközölt ki, amely zavartalanságát biztosította, ásója nyomán új, csodás világ, a rég letűnt Babilon szállt ki évezredek sírjából.

APRÓSÁGOK.

Március tizenötödikének első évfordulója.
Békessi Márk, nyugdíjas 1848/49-iki honvéd küldte be az itt következő rendeletet:

1357: B.

Rendelet

a magyar hadtest parancsnokaihoz.

Folyó évi március hó 15-ik napja, mint alkotmányos szabadságunk nagy ünnepe emlékéül s illetőleg díszítéséül a honvédelmi bizottmány folyó hó 13-ik 3306. szám alatti magas határozata folytán rendeltek, miszerint az összes magyarhoni és erdélyi hadseregbeli, az őrmestertől lefelé számítandó minden egyénnek egy napi ingyen póttdíj kiszolgáltatandó.

Kelt Debrecenben, márc. 14-én, 1849.

Mészáros Lázár s. k.,
hadügyminiszter.

A pásztorfiú regénye. Mesébe illő szerelmi történet híret vesszük Beszterczéről. Még tizenhét évesen elszökött a magyar-román határon lévő kis telepen, Burducban, hogy egy odaváló gazdag legény, Onea Vaszil, feleségül vette a szépségéről messze földön híres Flórikát, aki szegény szülék gyermeke volt. A szegény leány sírva ment az esketőre, mert nem szerette a legényt. A szíve egy szegény pásztorfiúé volt már régóta. Titokban el is jegyezték egymást, de a leány kénytelen volt engedni a szülői kényszernek s a gazdag legény felesége lett. A lakodalom után a pásztorfiú eltűnt a vidékről, hogy hová lett, senki sem tudta. Onea Vaszil látszólag boldogan éldegélt a feleségével. Az asszony egy kis fiúval ajándékozta meg. Ez a gyerek volt a szemük fénye. Becézgetve nevelték, különösen az anya valósággal bálványozta a fiút. Tizenhét esztendő múlt el. A minap aztán keserves csapás érte a szülőket: fiúk, aki erőteljes legénynyé növekedett, hirtelen meghalt. A bánatos szülők nagy temetést rendeztek. A gyásznép között ott volt egy kalugyer is, aki buzgón imádkozott a koporsó mellett. A temetés után Onea Vaszil meghívta a szokásos halotti torra a kalugyert is, aki aztán kenetteljes szavakkal iparkodott vigasztalni a gyászolókat. Amint ott az asztalnál beszélt, egyszerre csak rászól az asszony:

— Juon, Juon, hogy kerülsz te ide?

A kalugyer az elbujdosott pásztorfiú volt. Onea Vaszil csodálkozva nézett a feleségére, aki aztán a sírástól fuldokolva keserves vallomást tett neki. Elmondta, hogy ő mint fiatal leány a pásztorfiú szerette, de nem adták hozzá, pedig annak a fiúnak, akit most eltemettek, az a pásztorlegény volt az apja. Onea Vaszil megtörtén

hallgatta a szomorú szavakat. Egy hosszú, kínos éjszakán át hánytorgatta aztán magában, hogy mitévő legyen. A hogy megvirradt, belopódzott a kalugyer szobájába, magára öltötte a csuhát, aztán elindult az Athosz-hegyi kolostorba. Előbb azonban megírta a feleségének, hogy neki adja egész vagyonát, éljen boldogul az egykori pásztorral. Ő nem visz magával semmit a kolostor falai közé, csak boldogságának fájó emlékezetét. A romantikus esetnek híre terjedt az egész vidéken s a nép mint valami legendát, adja szájról-szájra.

KÉPÜNKHÖZ.

A múcsarnokban. A magyar festőművészet és szobrászat remekeit szokták főlhalmozni művészeink az Andrássy-úti múcsarnok tavaszi és őszi tárlatain. Mai szép képünkön a tárlat egyik termét mutatjuk be a benne elhelyezett művészi alkotásokkal.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. március 14.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1'20—1'44 K., helybeli borjúhús 1'20—1'30 K., sertéshús 1'32—1'36 K., szalonna füstölt 1'30—1'36 K., szalonna, olvasztani való 1'24—1'28 K., háj 1'40—1'44 K., sertésszir 1'40—1'44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1'20—1'60 K., hazai sonka 1'80—2'—K. szalámi 3'—3'50 K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 2'60—3'20 K., sütni való csirke 3'60—4'—K., kacsza, hizott 7'—8'—K., lud. hizott 12'—18'—K., pulyka, hizott ———— K. páronkint. Vágott hizott liba 1'40—1'80 K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 1'80—2'—K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendő). Buza 23'24—'—'—K. Rozs 20'80 K-tól —'—K-ig. Árpa 14'—K-tól 14'60 K-ig, jobb minőségű K-tól —'—K-ig. Zab 16'40—'—'—K. Tengeri 13'30—'—'—K.

Teavaj: (centrifugált) 2'80—3'10 K., főzővaj 1'80—2'20 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 30—40 fillér.

Tojás: bácskai 69.—70.—K., erdélyi apróbb áru ———— K. lánként (1440 drb). Apadt ———— K., meszes ———— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vaggonárú) sárga 5'40—6'—K., rózsas új 5'40—6'—K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
K.	34'—	33'60	33'20	32'80	32'40	32'—	31'—	29'40 —'

Takarmányvásár. Réti széna 6'80—8'20, muhar 7'80—8'60 zsup-szalma 6'60—6'40, alomszalma 4'60—5'20.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

ÓRIÁSI PEKINGI KACSA

és aranyárga Orpingtonyuk tenyésztőjás

rendelhető

Fedák Istvánnál Keczerpálvágásán

Sárosmegye.

■■■■■■■■■■ Árjegyzék ingyen. ■■■■■■■■■■

A „FÜGGETLEN UJSÁG”-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatala, BUDAPEST. IX. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

1908. évi 1467. sz.-hoz.

Vékony fenyő haszonfatermés eladása!

Fenyőkarók, léczek, rudak és egyéb vékony haszonfaanyag.

Besztercebányán, 1908. évi április hó 6-án, az erdőgazgatóság tanácstermében délelőtt 10 órakor zárt írásbeli versenytárgyaláson el fogadati az alulirt m. kir. erdőgazgatóság alább megnevezett erdőgonokságaiban termelt, kérgezett és nagyobbbrészt erdei rakodókon, kisebb részben a Garam partján rakásolt gyéritési anyagtermés, nevezetesen:

1. **Karók** 1.6 m. hosszúságban, 3.5—6 cm. alsó átmérővel, mind hegyezve és kérgezve.

2. **Karók** 2.5 m. hosszúságban, 5—7 cm. alsó átmérővel, mind hegyezve és kérgezve.

3. **Léczek** 6 m. hosszúságtól felfelé, 5—8 cm. alsó átmérővel, kérgezett állapotban.

4. **Vékony rudak** 4 m. hosszúságtól felfelé, 1—1 m. hosszúsági különbözetben. Felső átmérő 8—11 cm. Középméretű 12 cm.-ig kérgezve.

5. **Vastagabb rudak** 4 m. hosszúságtól felfelé, 1—1 m. hosszúsági különbözetben. Középméretű 12 cm. vagy ennél vastagabb. Kérgezve.

6. **Egyéb vékony haszonfa** 1, 1.5, 2 és 2 m.-től felfelé, 10—10 cm. hosszúsági különbözetben. Felső átmérő 10 cm. és ennél vastagabb. Kérgezve.

Ilyen anyagból árverésre kerül erdőgonokságoként a következő mennyiség:

I. **Erdőbádonyi erdőgonokság** a „Szkalicze” (C. II. 7. tag, 18. oszt. nevű erdő-rész rakodóján. (Lucz- és jegenyefenyő). 2594 db 1.6 m. hosszú karó, 2400 db 2.5 m. hosszú karó, 3240 db erdei lécz, 2712 db vékony rud, 425 db 63'47 m³ vastag rud, 2378 m³ egyéb vékony haszonfa. Kikiáltási ár 3084 kor. 62 fillér. Bánatpénz 310 kor.

II. **Luczatői erdőgonokság.** 1. A „Sztoszkova” erdőrészen (A. VII. 38., 19.) az erdei ut mentén;

a) **Luczfenyő.** 198 db 1.6 m. hosszú karó, 53 db erdei lécz, 63 db vékony rud, 4 db = 0.76 m³ vastagabb rud, 0.47 m³ egyéb vékony haszonfa;

b) **Erdei fenyő.** 802 db 1.6 m. hosszú karó, 187 db erdei lécz, 145 db vékony rud, 40 db = 3.94 m³ vastagabb rud, 1.26 m³ egyéb vékony haszonfa. 2. A „Huorka” erdőrészen (A. IV. 21., 32.) az erdei ut mentén. **Lucz- és jegenyefenyő.** 157 db 1.6 m. hosszú karó, 242 db 2.5 m. hosszú karó, 447 db erdei lécz, 811 db vékony rud, 206 db = 2.616 m³ vastagabb rud, 4.98 m³ egyéb vékony haszonfa. Kikiáltási ár 974 kor. 62 fill. Bánatpénz 100 kor.

III **Jeczenyei erdőgonokság.** 1. A „Szova” nevű (A. VIII. 40., 28.) erdei rakodón. **Lucz- és jegenyefenyő.** 400 db 1.6 m. hosszú karó, 90 db erdei lécz, 113 db vékony rud, 54 db = 5.54 m³ vastag rud, 2.38 m³ egyéb vékony haszonfa.

2. A **bikkalvölgyi** (A. I. 1., 4.) erdei rakodón. 234 db 1.6 m. hosszú karó, 13 db erdei lécz, 9 db vékony rud, 23 db = 3.85 m³ vastag rud, 0.20 m³ egyéb vékony haszonfa. Kikiáltási ár 192 kor. 04 fill. Bánatpénz 20 korona.

IV. **Rezsőparti erdőgonokság.** 1. A hnuznói ut (A. III. 15. 24) mentén. **Lucz- és jegenyefenyő.** 1406 db erdei lécz, 100 db vékony rud, 0.74 m³ egyéb vékony haszonfa.

2. A „**Kopecz**” nevű (A. III. 15. tag, 15. és 16. oszt. tag, 16. tag, 25. oszt. tag) erdőrészen, a Djelen vezetű ut mentén. 2565 db 1.6 m hosszú karó, 2362 db erdei lécz, 4 db vékony rud.

3. A „**Knyazovje Zeme**” (A. III. 13. tag, 3—4. oszt. tag, 18 tag, 42., 43. és 44. oszt. tag) erdőrészen a Djelen veze ő ut mentén. 4717 db 1.6 m. hosszú karó, 4246 db erdei lécz, 63 db vékony rud, 2.64 m³ egyéb vékony haszonfa. Kikiáltási ár 2152 kor. 77 fill. Bánatpénz 220 korona.

Az ajánlatok minden csoportra külön összegben tüntetendők ki, de egy ajánlati lapon tehetők. Árverési feltételek, ajánlati űrlapok és boríték az erdőgazgatóságnál szerezhető be. Távirati vagy utóajánlatok el nem fogadhatók.

Besztercebánya, 1908. évi február hóban.

M. kir. erdőgazdaság.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN

I. Tűz-, szállítvány-, jéés betgörös-biztosítási üzlet.

Ötvenedik évi zárszámla 1907. január 1-től december 31-ig.

VIADÁSOK BEVÉTELEK

KIADÁSOK		BEVÉTELEK	
K.	f.	K.	f.
I. Tűzbiztosítás.			
Kifizetett károk és költségek 9.580.295,55			
levonva viszontb. károk és költségek	3.840.588,74		
Függőben maradt károk tartaléka	827.136,50		
Szerzési költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával	111.810,81		
Jövedelmi adó és bélyegilletékek	28.951,14		
Postabérek	11.817,05		
Adakozások közhasznú célokra	165,00		
A tűzbizt. üzletet terhelő igazgatási költs. Behajthatlan követelések leírása	1455.291,43		
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül	10.043,31		
II. Szállítványbiztosítás.			
Kifizetett károk és költségek 324.822,76			
levonva viszontbiztosított károk és költségek	235.015,48		
Függőben maradt károk tartaléka	78.999,81		
Szerzési és igazg. költs. a viszontb. rész utáni bevétel levonásával	27.376,86		
A köv. évek készpénz-díjt. a viszontb. rész levonása után és minden megterhelés nélkül	100.000,00		
III. Jégbiztosítás.			
Kifizetett károk és költségek 2.063.606,66			
levonva viszontbizt. károk és költségek	1.340.241,43		
Függőben maradt károk tartaléka	516,18		
Szerzési és igazgatási költségek a viszontb. rész utáni bevétel levonásával	237.786,22		
Bélyegilletékek	45.437,10		
Behajthatlan követelések leírása	10.967,84		
A következő évek díjtartaléka	658.955,61		
IV. Betörésbiztosítás.			
Kifizetett károk és költségek 30.596,11			
levonva viszontbizt. károk és költségek	14.700,07		
Függőben maradt károk tartaléka	15.896,04		
Szerzési és igazg. költségek a viszontb. rész utáni bevétel levonásával	8932,37		
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész lev. után és minden megterhelés nélkül	46.141,21		
V. 1907. évi nyereségszámla.			
A f. évi üzletből fennmaradt nyereségért	2866872,03		
	21226972,22		

VAGYON Mérlegszámla 1907. évi december 31-én.

K.	f.	K.	f.
Elhelyezett tőkepénzek takpt. és bankoknál 3.314.000 kor. n. é. Magyar földh. int. 4 százalékos korona záloglevél 4 90-30 = K 3.098.590,-	5920446,20		
2.969.000 kor. n. é. Magyar leszám. és pénzv. bank 4 sz.-os zálogl. 4 94- = K 2.790.860,-			
1.740.000 kor. n. é. Kisbirt. orsz. föld-int. 4 sz.-os záloglevél 4 94-30 = K 1.609.500,-			
1.000.000 kor. n. é. P. si magyar keresk. bank 4 1/2%-os közsegi kötvény 4 90-30 = K 995.000,-			
1.000.000 kor. n. é. Pesti magy. ker. bank 4%-os közsegi kötvény 4 94- = K 940.000,-			
250.000 kor. n. é. Magyar ált. takpénztári 4%-os záloglevél 4 94- = K 235.000,-			
250.000 kor. n. é. Aradi polg. takpt. 5 sz.-os zálogl. 4 97- = K 242.500,-			
246.000 kor. n. é. Temesv. első takpt. 4 és fél sz.-os zálogl. 4 98-75 = K 242.925,-			
100.000 kor. n. é. Kisbirt. orsz. földhitelint. 5 sz.-os záloglevél 4 100- = K 100.000,-			
11963 darab Magyar-francia biztos. részvénytársasági részvény 4 200- = K 2.392.600,-			
900 drb Bécsi élet- és járadékbiztosító intézeti részv. 4 740- = K 663.000,-			
649 drb Bécsi bizt. társ. részvény 4 60- = K 305.030,-			
99 drb Hazai ált. biztosító részvt. els. részv. 4 200- = K 199.400,-			
A fenti értékpapírok stb. után az év végéig esedékes kamatok	K 225.449,60		
Tisztv. és szolgák nyugdíj-alapjának értékei:			
1.430.000 kor. n. é. Kisbirt. orsz. földhitelint. 4 és fél sz.-os zálogl. 4 97-30 = K 1.394.250,-			
406.000 kor. n. é. Egyes. budapesti f. v. takpénztár 4 és fél százalékos záloglevél 4 99- = K 401.940,-			
Ezen értékpapírok után az év végéig esed. kamatok K 13.770,-	1809960		
Részvényalapítke teljesen befizetett 2000 egész részvény 1000 frt és teljesen befizetett 2000 fél részvény 500 frt	6000000		
Társasági tartalékok	6000000		
Külön tartalék	3387199,39		
Jégbiztosítási külön tartalék	500000		
Árfolyamkülönbözött tartalék	70974,79		
Tűzbizt. díjtart. készpénzben a viszontb. rész levonásával és minden megterhelés nélkül	6500000		
Szállítvány-bizt. díjtart. készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	100000		
Jégbizt. díjtart. készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	65855,01		
Betörésbizt. díjtart. készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	240000		
Tűzbizt. díjtart. készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	827136,50		
Szállítvány-bizt. díjtart. készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	78999,81		
Jégbizt. díjtart. készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	516,18		
Betörésbizt. díjtart. készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	89,23		
Különféle hitellezők	1093623,56		
Előbbi évekről eddig fel nem vett oszt. Tisztviselők és szolgák nyugdíjalapja	4360		
Első m. ált. biztosító-társ. »Levay-alap»	1809859,19		
Első magy. által. bizt. társ. »Ezredéves alapítvány»	200000		
Ormody Vilmos-alap	100200		
Ormody Vilmos-alap	81626,0		
Ormody Vilmos-alap	51460,0		
»Tűzoltók segélyalapja»	7474,23		
Jubileumi alap	30000		
Életbiztosítási osztály folyószámlán	281,37		
1907. évi nyereség	266852,0		

Budapest, 1907 december hó 31-én.

Steiner Jenő, életbiztosítási könyvvivő.
Bárá Harkányi Frigyes, **László Zsigmond**, **Ormody Vilmos**, **Szende Károly**, **gróf Zichy Nándor**, **Balaban Adolf**, aligazgatók.
 A fenti zarszámokat és mérlegeket megvizsgálva, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes teteleit a f. é. és az előző évi nyereségekkel teljesen megegyezőnek találtuk. — Budapest, 1908 február hó 29-én.
A felügyelő-bizottság: **Berzeviczy Albert**, **Burchard-Béla**váry Konrád, **Hajós József**, **Németh Titusz**, **Bárá Radvánszky Géza**.

Az igazgatóság:

VAGYON Mérlegszámla 1907. december 31-én.

K.	f.	K.	f.
»Ormody Ormody Amélie alapítvány» értékei: 50.000 kor. n. é. Kisbirt. orsz. földhitelint. 4 és fél sz.-os zálogl. 4 97-30 = K 49.335,-			
Az év végéig esed. kamatok K 379,50	49714,50		
Els. magy. ált. bizt. társ. »Tűzoltók segély-alapja» értékei, letétben a m. kir. állampénztárban	7474,23		
Leszámitolt és visszeszámitolt váltók	4595803,17		
Társasági házak	3480000		
Különféle adások:			
a) Pénzkészlet, és maradv. a képviselőségeknek	1795090,54		
b) Maradványok idegen biztosítóintézeteknél	1441080,76		
Jégbiztosítási osztály folyószámlán	492365,36		
Központi pénzkészlet	71771,28		
	3377831,64		

TEHER

II. Életbiztosítási üzlet.

Negyvenötödik évi zárszámla 1907. január 1-től decz. 31-ig.

KIADÁSOK BEVÉTELEK

KIADÁSOK		BEVÉTELEK	
K.	f.	K.	f.
Törlesztett kötvények díja	1169314,35	A mult évből áthozott díjtartalék	4043414,17
Visszaváltott kötvényekért	2017047,18	Befolyt díjak: ez évb-n kiáll. kötvények után	1972370,73
Halálesetek után kifizetett kárösszeg	41.019,20	Az előbbi években kiáll. kötvények után	16834849,98
Lejárt kihazasítási tőkékért	3767847,22	A biztos. tőke emelésére fordít. nyeresemények	81881,81
Kihazasítási biztosításoknál haláleset következtében díjvisszatérítések	65149,51		
Függőben levő károk és díjvisszatérítések tartaléka	694327,70		
Függőben levő kihazasítási tőkék tart. Evjáradokektért	319317,01		
Bélyegkeért	465022,83		
Bélyegkeért	642427,29		
Irodai bér, postadíjak, nyomtatványok, uti s egyéb költségek	357042,82		
Tisztv. díjazások	1117295,94		
Adóért.	290433,86		
Orvosi díjakért	32310,76		
Szerzési és díjbehajási költségek	206745,21		
Behajthatlan tartozások leírása	1428664,12		
Kisorsolt biztosítási tartaléka	32106,08		
Díjtartalék ez év végén	8000		
1907. évi nyereség	4104133,43		
	1231436,95		
	12946897,14		

VAGYON Mérlegszámla 1907. évi decz. 31-én.

K.	f.	K.	f.
Értékpapírok K 96.048.157,81			
ugyanis:			
1.728.700 kor. n. é. m. kir. 4%-os kor. járadék 93-20 kor.-val	1611148,40		
5.478.400 kor. n. é. magy. földhit. 3 1/2%-os záloglevelek 83-50 koronával	4574464		
15.094.200 korona n. é. m. földhit. 4%-os talajjav. és szab. zálogl. 93- kor.-val	14037603		
15.646.800 korona n. é. m. földhit. 4%-os kor. záloglevelek 93-50 koronával	14629758		
10.160.400 kor. n. é. pesti magy. keresk. bank 4%-os kor.-zálogl. 94- kor. 9.2-7.000 korona n. é. kisbirt. orsz. földh. 4 1/2%-os záloglevelek 97-50 koronával	9550776		
6.974.100 kor. n. é. magy. orsz. központi takp. 4%-os zálogl. (ápril) 94- K-val	9064575		
494.100 kor. n. é. magy. orsz. közp. takp. 4%-os zálogl. (juni) 94- K-val	6555634		
991.000 kor. n. é. magy. orsz. közp. takarékpt. 4 1/2%-os zálogl. 98-50 K-val	464454		
6.039.400 kor. n. é. egyesült budap. f. v. takp. 4%-os záloglevelek 94- kor.-val	976135		
585.000 kor. n. é. belv. takarékpt. 4 1/2%-os zálogl. 98-50 koronával	5705236		
9.861.800 kor. n. é. pesti hazai első takpt. egyes 4%-os zálogl. 94- koronával	576225		
5.338.900 korona n. é. m. jelzálog-hitelb. 4% záloglev. 93-50 koronával	9270092		
370.000 kor. n. é. magy. j. l. z. hitelb. 4 1/2%-os zálogl. 98-50 koronával	4991871,50		
1.0.0.000 kor. n. é. magy. leszám. és pénzv. bank 4%-os zálogl. 94- K-val	364450		
Beszterez-bánya-brezovai s piski-vajdahunyadi vasuti els. kötv.	9400,0		
440.000 kor. n. é. egyes. államadósság 4 1/2%-os esztétár. (ápril) 98-50 kor.-val	1246210,21		
60.000 kor. n. é. egyes. államadósság 4 1/2%-os papírjár. (február) 98-0 kor.	433400		
7.910.000 kor. n. é. triest-parenzoi h. é. 4%-os elsőbbs. kötv. 99-90 koronával	59100		
9.000 kor. n. é. »Rudolfsbahn« államadósság 4%-os kötv. 96-75 K-val	7902090		
1.000.000 kor. n. é. Wiener Verkehrsanlagen-Anleihe 4%-os kötv. 97- K-v.	1441575		
4.4.000 Lire olasz 5%-os járad. és kam. f. l. l. c. csoportok értékpapírjai:	970000		
217.300 kor. n. é. m. k. 4%-os kor.-jár. 93-20 koronával	480814,10		
1907. évet illető kamatok	20.523,60		
Jelzálog-kölcsönök	886183,90		
Kötvény-kölcsönök	301677,2		
Viszontbizt. kötvény-kölcsönök	12072097		
A központi tartozása folyószámlán	5975,82		
Vezér- és főügynökségek és mások tart.	2811337,69		
	35145,17		
	14864034,13		

TEHER

TYUKSZEMTAPASZ. Biztos hatás.
 1 doboz utasítással —.50 fill. 20 doboz utasítással 6.— kor.
 Szétküldi utánvétellel:
KOVÁCS BENJAMIN Orosháza, Rákóczi-utca 238. sz.

1908. Hatodik évfolyam. 1908.

Egy állatkedvelő sem nélkülözheti a legolcsóbb és legjobb baromfi- és házinyulenyésztési **heti képes** szaklapot, a

„BAROMFITENYÉSZTÉS“-t,

mely a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő- és diszmadár-, galamb- és házinyulenyésztési és értékesítési kérdéseket a legteljesebben felkarolja és tárgyalja.

Főszerkesztő
HREBLAY EMIL
 állattenyésztési felügyelő.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják a „Baromfitenyésztés“-t, a magyar baromfitenyésztési ügy igaz barátját. — Előfizetési ára: **Egy évre 10 K, félére 5 K.** A „Baromfitenyésztés“ hetenként szép képeket közöl. Levélszekrényében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol. A „Baromfitenyésztés“ olcsóságával (egész évre 10 K, félére 5 K) a szerényebb és legkényesebb igényeket is kielégíti. — Előfizetési pénzek e cím alatt: **„Baromfitenyésztés“ szerkesztőségének, Budapest-Rákosliget, V. utca 3. sz. küldendők.** Ezen h í képes szaklapot a szerkesztőség mindenkinek, aki levelezőlapon hozzá fordul, 3 héten át ingyen és bérmentve küldi mutatoul, mert a szerkesztő azt akarja, hogy e hézagpótló lapot minden tenyésztő megismerje. A ki a „Baromfitenyésztés“-re egy évre 10 koronával egyszerre már most előfizet, az ezen évben teljesen ingyen kapja a lapot.

**Alfa-Separator
 Részv.-Társaság**

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

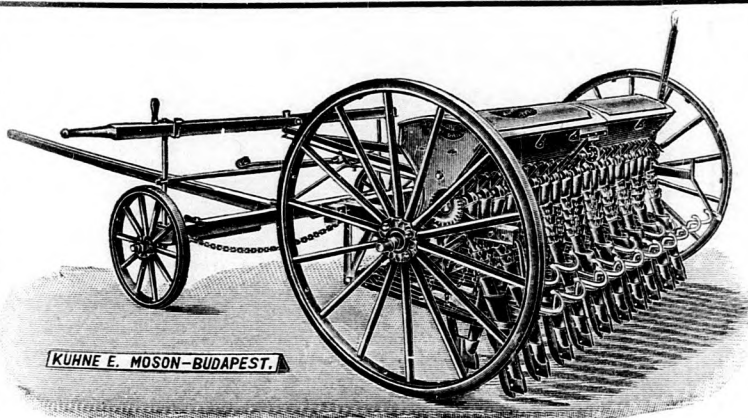
Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1908. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legelőkeltebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

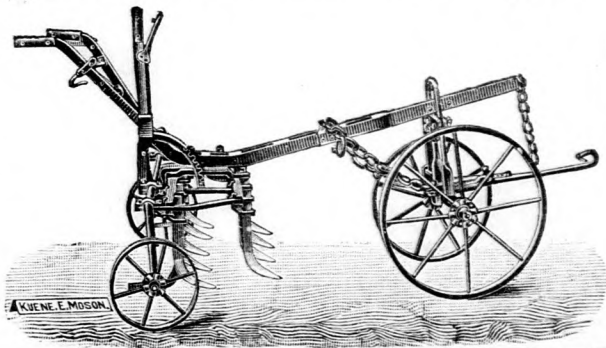

KÜHNE E. MOSON-BUDAPEST.

KÜHNE E. MOSONBAN hazánk legrégebbi mezőgazd. gépgyárában

elismert gondos kivitelben készülnek:
**Egy- és többvasu aczélekék
 Rét- és szántóföld-boronák
 Mélyítő és porhanyító eszközök**
 a tavaszi szántás helyettesítésére.

„MOSONI DRILL“ sorvetőgépek

Uj! „Econom“ műtrágyaszórók
 Burgonyamivelő eszközök
 Laass-féle répakapáló-gépek
OSBORNE aratógépek.

Főraktár: Budapest, VI. ker., Váci-körút 57a.

Fiókraktárak: Temesvár, Debreczen.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály — Gyapjuárverések
Nádor-utca 12. sz.

6722/V—I. 1908. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A komárom—ujvárosi rakpart, az erzsébet-szigeti és a komáromi főgyűjtő körüli partrendezések, végül a vágtoroki vízosztó mű munkálatainak vállalatbaadása czéljából, mely munkálatok 180·4 m³ földleásásból, 135,790·97 m³ kotrásból és feltöltésből, 43,019·2 m³ terméskő szállításából 2865·21 m³ köforgács szállításából, 18,353·85 m³ ékelt kőburkolatból, 778·4 m. lépcsős burkolat létesítéséből, 1752·0 m. faragott kőburkolatnak régi felszedendő burkolati anyagból való létesítéséből. 3000 m³ köfelszedésből, 36·31 m³ portlandcement beton előállításából, 201·88 m³ téglacsatorna falazatból, 20 fm. vascső előállításából, 40 db fa- és 9 db vaskötőkaró szállításából és elhelyezéséből 1908. évi márczius hó 26. napján déli 12 órakor a m. kir. földmívelésügyi miniszterium tanácstermében újabb nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A komáromi m. kir. folyamérnöki hivatalnál megszerzendő ajánlati minták a fentnevezett munkákra vonatkozólag teendő, kellően bélyegzett és e felirattal: „Ajánlat a Komárom m. kir. város melletti Dunaszakaszon 1908. és 1909. években végrehajtandó szabályozási munkálatokra“ ellátott, öt pecsét-el lezárt borítékba helyezett ajánlatok, melyekhez az ajánlott összeg 250,000 K értékig 5⁰/₁₀-ának, azonfelül pedig 2⁰/₁₀-ának megfelelő bánatpénznek készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban valamely állampénztárnál vagy adóhivatalnál a földmívelésügyi tárca kezelésébe történt letételét igazoló elismervény is csatolandó, a jelzett napon délelőtt 11¹/₂ óráig a földmívelésügyi miniszterium házi pénztáránál nyújtandók be a használni szándékolt anyag mintájával együtt.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

A köteendő szerződés tervezete, valamint az általános és részletes feltételek a hivatalos órák alatt a komáromi m. kir. folyamérnöki hivatalnál megtekinthetők.

Budapest, 1908 márczius hó 4-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.970.40.— kor.
Tartalékok 764.760.16 kor.

	Összesen	2.735.104.16 kor.
1901. évi fölösleg	90.349.— kor.	
1902. évi fölösleg	59.782.26 kor.	
1903. évi fölösleg	109.831.73 kor.	
1904. évi fölösleg	72.438.23 kor.	
1905. évi fölösleg	61.730.60 kor.	
1906. évi fölösleg	39.243.65 kor.	

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegét úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4⁰/₁₀-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2⁰/₁₀-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocznikografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. után. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithografiallag legszebben, legolcsóbban sokszorosíttatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti káitrágyasót 40⁰/₁₀ KÁLL

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99⁰/₁₀) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.